

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábes petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes-
hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bővegydíj min-
den külön beiktatásért 80 kr.

A debreczeni népkonyha.

Lapunk mai számában egész terjedelmében közöljük Veressné Szathmáry Teréz nőegyleti elnök évi jelentését. A vezetése alatt álló egyesület áldásos működéséről tanuskodik a jelentés minden sora, a mely különben azt is hirdeti, hogy humánusabb egyesülete kevés van a jótékony nőegyletnél Debreczennek.

Magára vonja azonban a jelentés egy passzusa a figyelmet olyatén képen, hogy az okvetlenül megdöbbenést, visszatelezést okoz az olvasónak. Szól pedig a következőképen.

»A népkonyhát a nőegylet, tekintettel anyagi helyzetére nem áll thatja fel, de ha a város felállítja és ellátja; az ellenőrzést és felügyeletet elvállalja.«

Jelenti pedig ez a pár sor körülbelől azt, hogy az a száz meg száz szegény ember ki tavaly egész télen keresztül jólelkű uri hölgyek gondoskodásából át-
eviczkelhetett az öt téli hónapban, most ha tud, gondolkodhat nyomoruságos szegénységében arról, hogy maga és családja, hogy tudjon legalább is vegetálni?

Hiszen — mint az idézett sorokból látni lehet — a nőegylet nem tudja tovább fenntartani a népkonyhát, kénytelen zárva tartani a Csapó utcái Kovács kaszárnyának szobáit, kénytelen lemondani arról a jótéteményről, hogy a szegényeket ez uton is segítse.

Tenné szívesen de anyagi ereje nem engedi!

A nemes szívü úrasszonyok hiába tanácskoztak, hiába keresték a módokat a nervus rerum gerendarum hiánya meggátol minden jószándékot, minden jóakaratu kísérletet.

Ez mindenesetre szomorú dolog, de a nőegylet nem tehet róla!

Ki hát az az ember, vagy hol van az az erkölcsi testület, a ki ezen képes volna segíteni?

Nem más, mint Debreczen városa! Szinte látom az ellentmondók táborát, a mint haragosan tiltakozik:

Debreczen városa? Hát már mindent a várostól várnak. Mindent a város nyakába akarnak zudítani? Minek az? Nincs a népkonyhára olyan nagy szükség, hogy azt épen Debreczennek kellessék fenntartani! Szegény a mi városunk nem áldozhat arra!

Igenis áldozhat!

Az a város, a mely kaszárnyák építésére százezreket költ, a mely egymásután épített a bérházakat, a szeszkereskedésből roppant hasznot huz (a főszámvevő ur adatai szerint) üres reprezentációsokra ezeket dob ki, az igen is áldozhat.

Kassa nem dicsekszik 16 millió forint tiszta vagyonnal, s mégis van népkonyhája, sőt még lelenczháza is. Arad, Temesvár, a kisebb városok közül, Győr, Veszprém, Sopron, mind tartanak fenn a legnagyobb áldozatok árán népkonyhát!

Csak Debreczen ne tehetné meg?

Ne tehetné ezt meg most, mikor már a vakok is látják, hogy a szociális bajok orvoslásában a törvényhatóságoknak erősen segíteni kell az államot.

Hiszen ez is egyik orvosszere a szociális bajoknak.

A szegény osztály, melynek sorai-
ból kerülnek ki a legvéresebb száju demagogok, ha olcsón tud élni nap-
nap után hallgat, nem kívánja másét!

S vajjon morális szempontból is nem kötelessége e ezt lehetőleg elősegíteni a városnak!

Helyes gondolkozásu ember feltétlen ezt az álláspontot foglalja el.

A közelgő tél erre kényszeríti Debreczen városát.

A Kovács kaszárnyában az önkéntes iskola és a mellett a bizonyos tanszer-
muzeum mellett üresen áll még néhány szoba, a mely befogadná a népkonyha vendégeit, üresen áll a tűzhely, a melyen meg lehet főzni a szegényeknek való levest.

Hány meg hány család vállairól szakadna le a drágaság által okozott keserű gond és küzködés.

A felügyelet is a legjobb kézben lenne. Debreczen úrasszonyai szívesen állanának az emberbaráti intézmény élére, s vezetnék azt lelkiismerettel kitarással!

Polgármester ur — városunk nemes tanácsa — szíveljék meg az elmondottakat!!

S. B.

A drámai szende lencsége.

Irta: Rákosi Viktor.

— A «Debreczen» eredeti tárcaja.

Nem tudom, hogy más ember is úgy van-e vele, de én nyáron egy hónapig egészen más ember vagyok, mint az év tizenegy hónapján keresztül. A ki Budapesten találkozik velem, rám se ismer Balaton-Ökrösön, melyet mi Bivaly-Fürednek hívunk. Kneipp-czipőben, Kneipp-nadrágban, Kneipp-ingben, Kneipp-kalamban járok, szóval viseiem az összes svindlit, kinek becsületes képét a fűszerkereskedések malátareklamjairól olyan jól ismerem, valószínűleg sejtelve sem volt, mikor mezitlábos mozgalmait megindította.

De nemcsak ruházatban, lelkületben is egész más vagyok nyáron. Egész irodalmi tápiálékom Roboz István urnak Somogy cz. lapja, melyhez úgy jutok, hogy Fischl Jakab ur abba sziveskedik pakkolni a szívart, melyet tőle hozatok. Innen értesülök arról, hogy a kaposmészö-bükkösi vasut ügye lázas izgatottságban tartja a nagydisznói intelligenciát s élvezettel szüresölöm Roboz bátyám vezércikkét, melyben gyáva kalandornak nevezi Mac Kinleyt, az Egyesült-Államok elnökét, a kit egyuttal háborúval fenyeget az esetre, ha Kubát megmerné tartani. Nyári magányomban

mar szinte hallom a somogyi kanászok bieskával fölfegyverkezett ezredének harczi kiáltását, a mint Roboz baci vezetése alatt megrohanják az amerikai flottát... Aztán édesdeden elszenderdem s a nagyvilág bajaival csak akkor foglalkozom újra, ha Fischl Jakabtól megint szívart hozatok.

A tettegességekről is egészen másképp gondolkozom. Mindazokat, a kiket tizenegy hónapban keresztül inzultáltam, ezennel fölbi-
vok, hogy a kölcsönt visszaadni siessenek. Fiakker az álomás, olesó penzió, a tour-
retour-jegy három hónapig érvényes s e mellett engem bátran megverhetnek, én bizony rest vagyok visszavenni. Urbán ur a napokban félóráig fixirozott a kaszióban, mire én fuvolhangon így szóltam hozzá:

— Milyen szép ökörszemei vannak uraságodnak. S milyen fényesek!

Urbán ur szó nélkül tavozott. Delután, mikor nyakig ültem a Balatonban, két lawn-
tennis-dresszbe öltözött ur állott meg a par-
ton. Meglehető izmos férfiú vagyok s kariz-
mim beválnának egy vitorlás hajó kötelé-
nek. Összefont hajókötelekkel közeledtem a két urhoz:

— Engem néznek? — kérdém azon az édes hangon, melyet Budapesten csak a színész-
nőkkel szemben szoktam használni.

— Önt várjuk.

— Minek?

— Lovagias ügyben.

— Legyen szerencsém a kabinomban!

Beleptem. Csakhamar víztől csurogva utának léptem.

— Mi térszik?

— Sérteni akarta ön Urbán urát az ökörszemmel.

— Erre nem felelek. Vagy sértve érzi magát Urbán ur, vagy nem. Ha igen, állok elébe, ha pedig nem, akkor meg mit okozodik?

Eközben nyugodtan megtörültem karjaimat és mellemet, melyek tele vannak Sztrakay vívóteremben a mestertől kapott artatlan, de impozáns kardvágásokkal.

— Majd megkérdezzük tőle, hogy sértve érzi-e magát? — szóltak a nyári gentlemának és eltávoztak.

Mondhatom, hogy roppant bosszantott a dolog. A lovagiaságot én mindig téli foglalkozásnak tartottam. Budapesten a szerkesztőségben olyan jól be vagyunk rá rendezve. Segédek, fegyverbíróság, becsületbíróság, ingyen párbajorvos, féláru vívóterem, huszárkaszárny, minden kéznél van s ha az ember este tizkor tökfülkőnek nevez egy tulsagosan érzékeny urat, másnap reggel tizkor tizenkét öltéssel a fején a Szent János-kórházban olvassa a reggeli lapokat. De hogy az ördöghe

Debreczen, november 15.

Munkanélküliek gyűlése. A tél még jóformán be sem köszöntött, máris több ezer munkás van a fővárosban kenyér és munka nélkül.

Tegnap délután 3 órakor körülbelül ezer különféle szakbeli munkás jött egybe a vig-utca 18. sz. a. lévő vendéglőben, kiknek arczáról leritt az éhség, A már általunk jelzett gyűlés napirendjére a munkanélküli ülések a volt kitűzve. A hatóságot Krencsányi Kálmán VIII. rendőrkapitány és Semid Ede rendőrfelügyelő képviselték nagyszámu rendőrlégénység kíséretében.

A gyűlés elnöke Welter Jakabot, jegyzőjévé pedig Madý Zsigmondot választották meg.

Pélcéde Ágoston volt az első szónok, aki sötéten ecsetelte az elhagyott, munkanélküli munkás és családjának helyzetét. »A gyárak előtt — ugymond — mostanában ezer és ezer munkás alldogál, kik dolgozni szeretnének, de munkát sehohsem kapnak. A nyomor jobban izgat minden szónoklatnál.«

Ezután Izrael Jakab beszélt, ki azzal kezdte beszédét, hogy azért gyűltek egybe a munkanélküliek, hogy tanúságot tegyenek arról, hogy miképpen működik a magyar parlament. A főváros nemrégén egy műhelyt állított fel a munkanélküliek részére, ahol azonban csak 30 munkás dolgozhat s kik napi 50 krért tollat fosztanak. »Ez a mi városi szocialpolitikánk. A honatyáink kőtelessége volna gondoskodni a hon gyermekeiről. A kvótaküldöttség által az osztrakoknak felajánlott kvótátöbbletre azt jegyzi meg, hogy jobb volna, ha azt a munkanélküliek segélyezésére fordítaná a kormány. Halmos polgármester egy ízben már megígérte a munkanélküli munkások egy küldöttségének, hogy a munkanélküliek helyzetén segíteni fog, azonban ez ma is ígérlet. »Élő és haló akarunk a hazáért, de nem éhen halni, ezt nem is kívánja a nagy költő sem.« Midőn azonban arról beszélt, hogy a munkások az utcán is tüntetve követeljenek munkát Krecsányi kapitány megvonta tőle a szót.

Klárk Ferenc beszélt végül, ki beszétfeladásra buzdította a munkásokat s hogy szervezkedjenek a szakegyesületekben.

Welter elnök csendes szótöszlásra szólította fel a munkanélkülieket, mire a zajos gyűlés véget ért.

A munkanélküliek bár nagyobb csoport-

ban mentek végig az utcákon, de teljes csendben és rendőri beavatkozásra szükség nem volt.

A képviselőház zárszámadási bizottsága Feszt Lajos elnöklésével tegnap ülést tartott, melyen a kereskedelmi miniszterium részéről Schmid államtitkár volt jelen. A bizottság tárgyalás alá vevén a kereskedelmi tárca múlt évi zárszámadásait, amelyeket Rath Péter előadó ismertetett, az azokban feltüntetett tulkiadásokat, előirányzat nélküli kiadásokat és hitelátruházásokat megokoltaknak találta s a tárca múlt évi kezelésére nézve a felmentés megadásának javaslatba hozását határozta el. Megvizsgálta és tudomású vette továbbá a bizottság a Vaskapu szabályozás múlt évi számadásait is. Ezzel a múlt évi zárszámadások tárgyalása befejeztetvén: a ház elé terjesztendő általános jelentés megállapítását holnap, csütörtökön tartandó ülésének napirendjére tűzte ki a bizottság.

A bécsi magyar egyesület, hogy törzsvagyonát gyarapítsa, az országgyűlés főrendiházának tagjaihoz már régebben kérvényt intézett. A kérvénynek volt hatása, a mennyiben alapítóként 100 frittal beléptek az egyesület tagjai közé, illetőleg adakoztak: Koburg Fülöp herceg, Vaszary Kolos hercegprimás, Samassa és Gasszka érsek, Hornigbr. püspök, Bathányi Straffmann Odön és Eszterházy Miklós hercegek, Fesztetics Vilmos, Széchenyi Béla, Fesztetics Taszító, Csokonás Endre, Norman-Ehrenfeld Gusztáv, Széchenyi Gyula, Hunyady Imre, Majláth József, Széchenyi Géza, Széchenyi Ferenc, Apponyi Sándor és Schönborn-Buchheim Ervin grófok, Harkányi Károly, Nopcsa Ferenc, Nikolicz Fedor, Wodianer Albert bárók, végül Szlavay József és Latkóczy Imre. Az egyesület különösen azért igyekszik törzsvagyonát gyarapítani, mert a külföldről Bécsen át hazatutató magyarok gyakran szorulnak segélyre és veszik igénybe az egyesület támogatását. Hogy elegendő é. állandó segélyt nyújtsanak, az egyesületnek az eddigi tapasztalások szerint mintegy 30.000 frtnyi törzsvagyonra lenne szüksége és mivel most csak 12.000 frtnyi vagyona van, a hazai közönséghez fordult, a melynek támogatására joggal számít hazafias misziója teljesítésében.

A képviselőház ülése.

Tegnap Perzel Dezső elnöklésével ült ismét össze a Ház.

Az elnök felszólítja Sima Ferencet, hogy mátol számított harmincz nap alatt az összeférhetetlenségi bizottság elnökenél jelentkezék.

»A kvótáról beszéljenek! — hallatszott a szelsőbalról.

Major Ferenc és Ugron Gábor sürgős interpellációt jelentettek be.

Hegedüs Sándor keresk. miniszter a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről és három helyi érdekű vasutról nyújtott be törvényjavaslatot.

Főjérváry Géza báró a honvédségi nevelő intézetekről, a közös hadsereg nevelő intézeteiben a magyar alapítványi helyeken elhelyezett ifjakról, a hadmentességi díj járulékaról és a honvéd-menedékházról nyújtott be jelentést.

Lukács László pénzügyminiszter a magyar horvát provizorium meghosszabbításáról nyújtott be törvényjavaslatot.

Ezután Pulszky Ágost előadó a postatakarékpénztár új palotájáról szóló javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Hentaller: Mennyibe kerül?

Pulszky: Mindenesetre két millió koronán alul. Az épület az Ujépület helyén származott terre kerül a Hold-utca közelébe.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben — vita nélkül — egyhangulag elfogadta.

A szigetvár—kaposvári vicinális engedélyezéséről szóló törvényjavaslat is átesusztott vita nélkül.

Ezután rátértek a sürgős interpellációkra.

Major Ferenc a kitünő szolgálatokra hivatkozott, melyeket a magyar vörös-kereszt egyesület az orosz-török, szerb-bolgár és görög-török háborúkban tett és azt hangoztatta, hogy a dél-afrikai háborúba is el kell mennie Vörös-kereszt egyesületünknek, hogy ezzel meghódítsuk Dél-Afrika népeinek szívét, egyszerűsmin, hogy az egyesület újabb tapasztalatokat szerezzen, következő interpellációt tette a miniszterelnökhez:

Van-e tudomása arról, hogy a dél-afrikai harcsterre orosz, francia, német-alföldi és német Vörös-kereszt-egyesületek működő osztyalokat küldtek le, sőt a német Vörös-kereszt egyesület — miképp értesülve vagyok — már a második, sőt egy harmadik osztyal felszerelésén fáradozik. Ha van

verekedjek Bivaly-Füreden. Ide mindent Pest-ről kell hozatni . . .

— Szabad! — kiáltottam, mert mialatt otthon így morfondiroztam, kopogtattak az ajtón. A nyári gentlemanek tértek vissza.

— Nos?

— Nem érzi magát sértve, — szóltak mosolyogva a fehér urak.

— Ennek igazán örvendek, uraim, mert őszintén szólva, én sérteni akartam Urbán urat.

— Nem igaz! — kiáltott diadalmasan az egyik ur, — megkérdeztük Alexy tanár urat s ő azt mondta, hogy az ökörszemű görögül boópisz, egyike a legszebb és legköltőbb jelzőknek, melyet Homér, a régi nagy költő, Pallasz Lexikon Athenéj istennőre alkalmazott.

— Az igaz, feleltem mosolyogva.

— Nos, eszerint az ügyet részünkről befejezettnek nyilvánítjuk.

— Ajánlom magamat.

Az eset azonban gondolkodóba ejtett s ezen a nyomon tanulmányozni kezdtem, ami érdekes eredménnyel járt. Ahogy mi pestiek megváltozunk a nyári hónapok alatt, úgy megváltoznak a benszülöttek is azalatt, míg a pestiek köztük lakkak. Mi sülyedünk, ők emelkednek. Ők ilyenkor elegánsak, divatosok, lovagiasak — a pestiek konkurrencziája nagy erőfeszítésre bírja őket. Ha aztán mi visszautazunk Budapestre, ők is visszatérnek és

eredeti állapotukba, a maguk és egymás kedvéért nem tartják érdemesnek öröklődni. Telen át a helyi intelligencia sőrösüvegeket vagdalt egymáshoz, még se lett belőle affér. Nyáron, velünk szemben és a mi szemünk előtt egymás közt is sokkal érzékenyebbek voltak. Ez a magyarázata Urbán ur lovagias föllendülésének is; de meglegedett a külső formákkal, a lényeg elől meghátrált, hála jól kidolgozott karjaimnak s Sztrakay mutatós kardvagásának.

A napok csendesen folydogáltak, sőt én nem is folydogáltam. Azt hiszem, a föld néha visszafelé forgott, oly lassan mult az idő. Ekkor érkezett meg Bivaly-Füredre Tátray Kárpát jól szervezett iharos-berényi szintársulata s elfoglalta a vasut mellett épített nyári szinkört, szives pártfogásért esdve. Az előadásoknak egyik főérdekessége az volt, hogy mindennap, este félkilenc és féltíz közt, tehát mialatt a szindarabokban a legérdekesebb dolgok életem leghe szabb tehervonatait bocsátották utnak s ezek pokoli rohogásától semmit sem lehetett érteni az előadásból. Csak az igazgató tudta tulmenydörögni a profán zajt, a minek az lett a vége, hogy a nagy érlekedéstől a harmadik előadáson részleges gutaütést kapott s egyelőre leszorult a műsorról.

Nagyobb hullámokat Kalpági Viktória drámai szendé jutalomjátéka vert. A Tücsökben, a régi reportoár e kedvelt darabjában

lépett föl s megüzente nekünk, hogy mindnyájunknak el kell menni. Én, a ki régen elszaktam a jutalomjátékok artatlan czimé alá bújtatott nagyszabasu pumpolásoktól, elhatároztam, hogy zseniális modorban fogok kitenni magamért. A kaposvári Regina kisasszonynál csináltattam egy babérkoszorút, melynek fehér szalagján ez a fölirat volt olvasható:

»Kalpági Viktória elragadó lencséjének egy titkos imádója.«

A koszorukat fölnyújtották s az első fölönás véget ért. Egyszerre csak fölirántják ujra a kortinát és ott áll Urbán ur, halál-sápadtan:

— Ki nyújtotta fel a lencséről szóló koszorút? — ordít a dühtől reszkétve.

— Én, mondám nyugodtan az első sorban.

— Ön? — üvöltötte Urbán.

— Ön? — kiáltotta ujra.

— Ön? — hebegte lassan.

— Ön? — suttagó mosolyogva — gratulálok, szellemes ötlet volt.

Ezzel lejtött s mellém ült. A második fölönás megkezdődött.

— Honnan ismeri oly közéről Arankát? kérdé fojtott hangon.

— Egyáltalán nem is ösmerem.

— Ugyan, maga hamis, csak nem akarja ezt velem elhitetni?

— Banom is én, akár hiszi, akár nem, de úgy van,

tudomása, szándékozik-e befolyásával oda-hatni, hogy a magyar Vörös-kereszt-egyesület is képviseltesse magát a dél-afrikai harc-téren hadi készütségének kipróbáltatása és tapasztalatgyűjtés végett, eleget téve egy-szersmind azon nemes felfogásnak, mely a művelt nemzeteknél ezen intézményt az emberiség közkincsévé avatta. — (Helyesle-s balról.)

Lakatos Miklós: Menjenek a burok-hoz. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az interpellációt kiadták a miniszter-elnöknek.

Ugron Gabor: Abban a szerencsétlen helyzetben vagyunk, hogy Ausztria minden fölfordulásai, bajai mi szenvedjük meg. Mások hibája a mi fejlődésünket gátolja. Hét eszendeje, hogy a valuta rendezést elfogadtuk. Az akkori pénzügyminiszter beszámoltatta magát. A valuta-rendezés felszabadított volna bennünket az osztrák-gyámság alól. De éppen ezt nem akarják. Mindent elkövetnek Ausztriában csak hogy a rendezést hátráltassák, mert nem akarnak bennünket kiszípolozó karjaikból kibocsájtani. Nehány napja Ausztriában újból csináltak egy kis tréfát: a függő államadóságot ellenőrző bizottság nem bocsájtotta rendelkezésre az aranyat. Ez a csiny elég hatékony arra, hogy az amúgy is ideges pénzügyvilágot megzavarja végre. Olvassa a lapokból, hogy a csiny folytan a magyar pénzügy-miniszter is visszavonta azt a kilencz millió hatszáz ezer forintot, melyet a banknak küldött. Melyik aranykészletből való ez? Azért interpellál, hogy ha Auszria említett lépése ellenséges lépés a bankjegyzmény ellen, ha Ausztria nem akar megfelelni kötelezettségének itt az idje, hogy az előkészítő munkát megtegyük a külön bankra, mert az új egyezmény ideje, január elseje közeledik. Mit tesz a kormány január elsején, ha Ausztria kötelezettségének nem tesz eleget? Ez időben a magyar kormány fiókjában kell már lenni az önálló magyar jegybankot előkészítő munkálatoknak. (Helyeslés a szélsőbalon.) Interpellációja a pénzügyminiszterhez:

Tekintettel, hogy a valuta-rendezés végre-hajtása tulhosszu időn át húzódik és az ennek érdekében elrendelt műveletek megakadással elterjedt hírek az aranyvalutánk iránt való bizalmat rontják; tekintettel, hogy az általános pénzügyi, a magas kamattigények és minden oldalról jövő hitel-megszorítások közepette minden valutánkat, a jegybankot érintő bonyodalom széles körben hat ki, kérdem a pénzügyminiszter urat: igaz-e hogy 9,600.000 forint aranyat, melyet az

osztrák-magyar banknak kiutált, visszavonta? E 9,600.000 forint arany, ezüst forintosok vásárlására, avagy államjegyek bevonására volt-e száma? Mely okból történt a visszavonás? Miatán Ausztria alkotmányos uton nem tesz eleget elvállalt kötelezettségének, elérkezettnek látja-e az időt, hogy az önálló jegybank föllállítását előkészítő javaslatokat előterjessze az országgyűlésnek? Végül a hazánkban hónapok óta tartó, kártékonyan ható pénzügyi válság, a vidéken minden vállalkozást elfojtó magas kamattal egyhite-ére mily intézkedéseket szándékozik tenni? (Helyeslés a szélsőbalon.)

Az interpellációt kiadták a pénzügyminiszternek.

A ma tíz órakor kezdődő ülés napirendjére kitűzték a tegnap letárgyalt törvényjavaslatok harmadszori olvasását, valamint több zárószómadást és egyéb jelentést.

Az ülés ezzel 1/2 2 órakor véget ért.

A háború.

Londonban aggodó figyelemmel kísérik a harc-téren történő dolgokat. Bár a segítő csapatok egy része már Durbanba érkezett, nem csökkent az aggodalom Ladysmith sorsa miatt, a melyről öt napja nem érkezett semmi újabb hír. A legújabb telegram, mely Ladysmithből szólt, egy azt jelentette, hogy ekourti dombokról óriási füstfelhőket lehet látni Ladysmith fölött. Más jelentés az ostromlott városról nincs, s éppen ez a halgatás nagy izgatottságot okoz Angliában.

Buller tábornok álltól az csak öt hajót küld Durbanba, a többinek a legénységét Fokvárosban fogja partraszállítani, azután pedig elindul a nyugati harc-térré Kimberley és Mafeking felszabadítására.

A nemetá-földi nép kezdettől fogva, a mint ismeretes, nagyon nehezelt Angliára a transzvali háború miatt. Ez a nehezítés kezd mind komolyabb lenni Anglia és Hollandia közt. Kiténik ez abból a körülményből is, hogy a hágai angol követ, Howard, éppen ebben a szokáttal időben hosszú szabad-gra ment, a minek politikai jelentősége kétségtelen. Az hírlik most újabb, hogy a londoni holland követet, Goldsten bárót, a legközelebbi időben visszahívják és nyugalmába helyezik. A két követnek ily gyors egymásutánban való távozása politikusok véleménye szerint is, nem lehet pusztán véletlen, hanem megerősíti azt a hírt, hogy a transzvali háború Anglia és Hollandia jó viszonyát megbontotta.

A **Nicholson**s — **Neck** mellett vívott ütközetben az angolok megadták a magukat. Ezt az angolok félreértésnek tulajdonítják, de a mi a tényen semmit sem változtat.

Joel basu-főnök a burokhoz csatlakozik. A többi bennszülött törzsfőnökök még eddig megtartották semlegeségüket.

Oroszország.

Pétervárról az a hír van elterjedve, hogy az oroszok elfoglalták **Herat** tot s ezzel nagy előhaladást tettek Anglia Indiai állása ellen. A katonai körökben a hangulat igen harczi. Talán e hír még korai de biztosan ceiba van véve a foglaltas, a mi Angliának nagy gondot fog okozni.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház ülése.

A 14. §. reviziója.

Kaiser kijelenti, hogy a pártja első sorban a 14. §. törlését kívánja és csak azért pártolja a paragrafus módosítását, mert törlésének nem volt kellő többsége. A módosításának a császár rendelkezési jogát valósgos kivétel vagy szükség esetekre kell redukálnia, tehát csakis a háborúra, lázadásra és elemi csapások vagy járványok okozta inség esetére. Daszynski indítványát nem

pártolja, mert ez az indítvány homályos és érthetelen.

Grabmayr a baloldal nevében a következő indítványt terjeszti elő:

A 14. §. következőképen szóljon: Ha olyan időben, a mikor a reichsrath, nincs együtt és a fősforgó körülmények között a késedelem veszedelme nélkül ideje korán sem hívható össze, elnm csapások, járványok, háboru vagy helyő zavarok következtében elől a reichsrath legutóbbi ülésezése alatt előre nem látott szüksége olyan halaszt-hatálan rendeletek kibocsátásának a melyekhez az alkotmány szerint a reichsrath hozzájárulása szükséges, akkor ilyen rendeletek császár rendelkezés útján ideiglenes törvényerővel kibocsáthatók, a mennyiben sem az allami alaptörvények megváltoztatására, sem az allami kincstár állandó megterhelesére vagy allami jószág eladására, sem új adók és illetékek behoztatására vagy meglévő adók és illetékek emelésére nem irányulnak.

Az ilyen rendeletekért, a melyek valamenyi miniszter által aláírandók és az allami alaptörvényeknek erre a rendelkezésre való kifejezett hivatkozással hirdetendők ki, az egész minisztérium felelős. A minisztérium köteles továbbá azonnal intézkedni, hdgy a reichsrath, ha elnapolya vagy zárva van, legkésőbb négy héttel, a választási időszak lejérta vagy a képviselőház feloszlata esetén pedig legkésőbb nyolcz héttel ilyen rendelet kibocsátása után összeüljön. A rendelet a reichsrath megnyitásától számított egy héten belül jóváhagyás végett a reichsrath elé terjesztendő és pedig első sorban a képviselők haza elé.

Az ilyen rendelet ideiglenes törvényereje, tehát hatása is megszűnik, ha a reichsrath nem ül össze idejekorán az előbbi pont értelmében vagy ha a rendeletet nem terjesztik idejekorán a reichsrath elé, vagy ha a reichsrath két háznak valamelyike megtagadja jóváhagyását, vagy ha a kihirdetés óta hat hónap tel le a nélkül, hogy a reichsrath mindket haza megadta volna jóváhagyását.

Az ilyen rendeletek ideiglenes törvényerejének kihirdetése az egész minisztériumnak kötelessége.

Grabmayr után még **Bielohlawe**k és **Pommer** képviselők beszéltek, azután berekesztették az ülést.

Táviratok.

A valutaügy.

Budapest, nov. 15. (A Debreczen eredeti távirata.) Az osztrák valuta bizottság tegnap késő estig tartott ülésében újra megtagadta 3 szóval 3 ellen az arany kiadását. **Fuchs** elnökölt, az előadó **Br. Zedivitz** volt.

A honvédegyletek központi közgyűlése.

Budapest, nov. 15. (A Debreczen eredeti távirata.) Az 1848/9-es honvédek országos közgyűlésére a vidéki honvéd egyletek képviselőinek az igazolása tegnap délelőtti 9 órakor megkezdett. A vidéki egyletek részvétele legyegeknek mutatkozik, mint az előző két évben. Délután 5 órakor az új városháza dísztermében értekezlet tartott. Több fontos tárgy es indítvány került az értekezlet elébe és vitatott meg előzetesen, melyek a mai közgyűlésen tárgyaltnak.

Egyházkerületi közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, nov. 15.

— Második nap. —

Pont 9 órakor nyitotta meg a gyűlést **Kiss Áron** püspök.

A tegnapi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után **Sass Béla** előadása mellett a gazdasági tanács jegyzőkönyveit veszik tár-

— Engedje meg; Aranka lencséje nem közudomása. Eddig Bivaly fűreden nem is tudott róla más, csak én.

— Meg én.

— De hát hogyan, — ha nem ösmeri Arankát?

— Ösmerem, de csak látásból.

— És a lencse?

— Azt is látásból ismerem.

— Hogyan?

— A mellettem levő baltoni kabinban fürdik mindennap és a fürdőruhája hátán oly mélyen ki van vágva, hogy a lencséje közprédára van bocsátva. Az én koszorom tehát csak egy gyöngéd czelzás, hogy vessen véget lencséje nyilvános szereplésének.

— Ezt nevezem szellemes ötletnek. Ez az igazi századvégi koszorú! Köszönöm, és Urbán ur megelégedetten távozott.

Két hét múlva Fischl-től szivart hozatva olvastam, hogy Kaposvárott óriási színházi botrány volt. Urbán ur koszorút adott Arankának, a melynek szalagjára rányomatta az én lencse föliratomat. A következménye az lett, hogy egy huszártiszt Urbánt az utcán megbotozta.

... Tehát ez volt a lencsének igazi tulajdonosa.

gyalás alá s a jegyzőkönyvek rendén megvizsgált főiskolai számadásokat. A jegyzőkönyvek pontjaiban foglalt, a főiskola anyagi ügyeire és ügykezelésére vonatkozó s a gazdasági és igazgató tanács által ajánlott indítványokat egyhangulag elfogadták.

Csupán E l e k Lajos gazd. tanácsjegyző kérelmének indul vita, amennyiben E l e k az igazgatótanács indítványával szemben beadványt intézett az egyh. kerülethez. Széll Kálmán indítványára a közgyűlés a beadványt tárgyalás végett visszaterjeszti az igazgatótanácsnak az ügy újabb tárgyalása végett.

Megemlékezik a jegyzőkönyv arról, hogy Tóth Miklós t.-rofi lelkész 10.000 ftos alapítványa a kollégium pénztárába befolyt s az összeg a kiegészítést váró alapokhoz utaltatott.

A jegyzőkönyv felolvasása és helybenhagyása után a közgyűlés a gazdasági tanácsnak köszönetet szavaz.

A debreczeni presbyterium beterjeszti Erős Lajos, Révész Lajos és P. Nagy Zoltán újonnan választott tanároknak a megválasztást elfogadó és köszönő levelét. A közgyűlés az átiratot tudomásul veszi s felívja a nevezett tanárokat a hivatali eskü letételére.

E r ő s L. theol. tanár egyházi diszpenz teszt le az esküt Zsigmond S. főjegyző előolvasása után, majd Révész Lajos gymn. és P. Nagy Zoltán tanítóképző intézeti tanárok tesznek együttesen esküt.

Az eskü után Erős Lajos szép szavakban mond köszönetet megválasztásáért. — Igéri, hogy teljes tehetségével, erejével, buzgalomával igyekszik megfelelni magas szolgálatának s érdemesnek lenni az egyházk. bizalmára.

Kiss Áron püspök tartott ezután lelkesítő szép beszédet az új tanárokhoz, melyet eljenzés kísért.

Ez ünnepélyes és megható aktus után a főiskola múlt évi számadásainak megvizsgálásáról szóló gazdasági albizottsági jelentést olvassa S a s s Béla jegyző.

A bizottság jelentését, a hozzáfűzött indítványokkal együtt elfogadja a közgyűlés, de a bizottságnak azon kérelme, hogy a pénztárnak a számlakönyveket a pénztár helyiségén kívül más helyiségben is rendelkezésére bocsáthassa a bizottságnak, — élénk vitát támaszt.

Végül is a gazdasági bizottság indítványát nagy szótöbbséggel fogadja el a közgyűlés.

Zsigmond Sándor főjegyző olvassa fel ezután a főiskolai betegápolás és betegsegélyező pénztár felállításáról szóló jelentését. A jelentés szerint s pénztár felállítása a jövő évig meg elődázható, de a betegápolásra vonatkozólag sürgősnek mutatkozik a főiskolai kórház kibővítése.

D ó c y Imre gymn. felügyelő beterjeszti az állami felügyeletről szóló jelentését, mely tudomásul vétetik.

C s i k y Lajos ak. igazgató jelentése az alapítványokról tudomásul vétetik.

S i n k a Sándor főgymn. igazgató jelenti, hogy egy megüresedett tanári állásra pályázat mellőzésével C s ü r ő s Ferencz tanár alkalmaztatott. Jövőhagyólag tudomásul vétetik.

Sinka Sándor jelenti, hogy az 1888-9-be érettségét tett ifjak találkozó rendezvén, hálájuk jeléül egy felállítandó szépművészeti és filológiai múzeum részére adakoztak. Ugyanerre a célra O r o s s István 50 ftot ad. A közgyűlés köszönettel veszi tudomásul az adományokat s kimondja a múzeum felállítását, mely parkuzamban a többi főiskolai múzeumokkal lesz kezelendő.

H o r v á t h Ferencz budapesti lakos azon kéréssel folyamodik az egyházkerülethez, hogy fia részére továbbra is megadassék a Szartory-féle 500 ftos stipendium. Az ösztöndíj — az alapító világos intencziói szerint — tovább nem folyósítható.

A főiskolai könyvtárról szóló jelentést a közgyűlés elfogadja.

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek a főiskolai illemelvekre vonatkozó leiratára nézve a közgyűlés elfogadja a gyors intézkedésre vonatkozó javaslatot.

A főisk. tanári nyugdíjintézet megkérdésére E r ő s s Lajos theol. tanár nyugdíj-jogosultsága 1884. június 4-ikétől számítatik be.

Dr. B a r t h a Béla jogtanár jelenti, hogy egyetemi m.-tanári vizsgálati ügy folyamatosan van. Tudomásul vétetik.

A gyűlés napunk zártakor még folyik.

Színház.

A belend. Harmad-szor és ismét telt ház nézte végig Bimbó és Bimbilla históriáját. Az előadás az előző kettőhöz hasonlóan jó volt.

A Gyurkovics-lányok. H e r e z e g Ferencz népszerű vígáteleka kerül pénteken színre. A darabban Katinka szerepét a még mindig beteg Halmi Margit helyett F á y Flóra fogja játszani.

A nagyváradai színügyi bizottság elhatározta, hogy az újonnan épült színház igazgatói állására pályázatot hirdet, hogy a bérleti szerződést három evre kötik meg azon kikötéssel azonban, hogy a város minden színidény befejeztével felmondhat és hogy a város fűtést és világítást nem ad. A pályázatok f. évi december 7-ig nyújtandók be H o v á n y i színügyi bizottsági elnökek. A színház megnyitását 1900 november 1-ére tervezik.

Színházi másor.

Szerdán, november 15-én „C” bérletben Aranyember.

Csütörtökön, november 16-án „A” bérletben Traviata. Opera.

Pénteken, november 17-én, „B” bérletben Gyurkovics lányok.

Szombaton, november 18-án „C” bérletben Hunyadi László opera.

Vasárnap, november 19-én délután Aranylakadalmom. Este Liliom Klári.

H I R E K.

Dal a tenoristáról.

Öreg volt már a tenorista,
De szíve még vert szaporán,
És mikor telve lett a lista,
Szűk lett neki az Óceán.
A hol az égből hull a dollár
Ott gyorsan lesz a zseb tele,
Meggzőkött hát a tenorista,
De egy szép lány is ment vele.

Öreg volt már a tenorista,
Ott pedig sok a fiatal,
Ha ősz a haj s a hang se tiszta.
Fizetni vajjon ki akar? . . .
A hol az égből hull a dollár
Ott vénnek lenni nem szabad,
Visszajött hát a tenorista,
De a szép lány — az ott maradt! . . .

Bandi.

* A skarlát. A skarlát még mindig szedi áldozatait. Az aggodó szülők reménykedve várják az egészségügyi bizottság üléseit, a kedvező fordulatról, a járvány szűnéséről szóló jelentéseket és az iskolák megnyitására szóló határozatot. Sajnos az egyik sem történhetett meg. Skarlátban naponként négyhat gyermek betegszik meg s így a tegnapi összehívott egészségügyi bizottság sem hozhatta meg az aggodással várt határozatot, hanem újból csak várakozó álláspontra helyezkedett. A Boczkó Samuel elnöklele alatt tartott bizottsági ülésen ugyanis konstatazták, hogy november 8-ikától 14-éig, tehát hat nap alatt huszonegy gyermek betegedett meg skarlátban s a pusztító betegség ugyan-ezen idő alatt öt gyermeket ragadott ki az élők közül. Elsejétől 8-ig huszonhárom gyer-

mek betegedett meg. — Tehát a megbetegedések száma egyáltalában nem változott. Az orvosi jelentésekből csupán az a kis megnyugtató d o m b o r n i k i, h o g y s betegség lefolyása valamivel e n y b ű l t. Az egészségügyi bizottság tehát ismét nem volt azon helyzetben, hogy az iskolák megnyitását elrendelje, hanem újra csak várakozó álláspontra foglalt el. Megbízta Boczkó Samuel rendőrfőkapitány, bizottsági elnököt, hogy szombatiig kísérje figyelemmel a főorvosi jelentéseket s ha a megbetegedések száma csökkenne, szombatra hívja egybe a bizottságot. Ez esetben szombaton kimondják az iskolák kötelező fertőtlenítését és kitűzik a megnyitás napját. De ha a járvány szombatiig sem csökken, akkor a jövő héten kedden jön össze a bizottság újabb ülésre, hogy a szükséghez képest hozza meg határozatait.

* Csiky Lajos felolvasása. Az egymásra toltató napi események között is nagy érdeklődés s maradandó hatásra tarthat számot az a mély gondolkodásról s humanizmusról tanuskodó felolvasás, melyet tegnap C s i k y Lajos akad. igazgató, debreczeni fogházi lelkész a jogász és tisztviselőkör nagytermében a vallás-és emberszeretet a fogház-ügy szolgálatában cz. alatt tartott olyan érdeklődés mellett, melyből méltán lehet következtetni, hogy a megpendített eszme meg is valósul.

A felolvasáson városunk legelőkelőbb férfiai jelenvoltak, sőt idegen városokból is számos vendég hallgatta végig a felolvasást.

A gyűlés elején Bernáth Elemér, a kir. tábla elnöke a jogász-kör nevében üdvözölte Csiky Lajost és kérte foglalja el helyét a felolvasó asztalnál. Csiky Lajos akad. igazgató fogházi lelkész értekezett ezután arról a témáról, hogy a társadalomnak mi a feladata a kiszabadult rabokkal szemben. Széles alapon tanulmányozta e kérdést. Nye tudása segítségével tanulmányozta a mult és a mai idők börtönrendszerét Európában és Amerikában. — Ecsetelte, mily sors vár a családra, melynek fenntartója a börtönt lakja. Felesége, gyermekei odadobva a nincsetlenségnek, a gyalázatnak. És az emberek nagy tömegében ki törődnek ily elesett családdal.

Megilletett, lebilincselte előadásának azon részével, melyben arra hívta fel a jogász közönséget, hogy alakítsa meg Debreczenben is a rabsegélyező egyesületet, melynek — ugymond — alapszabályait már elkészítette. — Majd a célját körvonalozta a megalakítandó egyesületnek.

A rab egyesületben — ugymond — alakítsunk rabiskolát, vegye programmba az egyesület, hogy gondoskodik arról is, hogy a kiszabadult rab munkához jusson.

Lelkes taps és éljen hangzott fel a felolvasás után.

Bernáth Elemér kir. tábla elnöke emelkedett fel most. Meleg szavakban mondott köszönetet a tanulmányos felolvasásért. Az eszme — ugymond — melyét nagytiszteleű ur megpendített, — nem lesz pusztában elhangzó szó, — talalunk rá módot, alkalmat, hogy az ige testté váljék.

* Debreczeni főiskola és az államsegély. Régóta hangoztatjuk, hogy a prot. iskolák alapítványaiból befolyó jövedelem — a megszaporodott szükséglethez képest ma már nem elégséges a tanításügy megkivánt és kívánatos magaslaton tartásához s mivel e téren a prot. egyházak az állam terhére hordozzák s az állam érezve ezen teherhordozás nagyságát, ajánlja is segélyt annak könnyítéséhez — tehát el is kell azt fogadniok debreczeni és sárospataki legfőbb iskoláinknak is. Most legközelebb a debreczeni főiskola igazgató tanácsának okt. 27-én tartott ülésében Dócy Imre az egyházk. középiskoláiban végzett látogatásai eredményéről tevén jelentést, igazolta a mi gondol. ózasan, a mjdnön kimondta, „a főiskola a mai kor követelményeinek önjerejével nem képes megfelelni és enkerülhetlenné kezd válni az államsegély kérése.”

* Iparfelügyelők. Az iparfelügyelet jelen keretében nem képes megfelelni hivatásának oly mértékben mint az kívánatos és szükséges volna. Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi

miniszter ennél fogva az iparfelügyelet fejlesztését óhajtja olyképpen, hogy annak egyik leg főbb feladata legyen a munkásvédelmi intézkedések ellenőrzése. Hogy pedig az iparfelügyelők minden tekintetben megfelelőhessenek feladataiknak a kereskedelmi miniszter mint a Magyar Értékesítő-jelenti, elhatározta, hogy minden kereskedelmi és iparkamarai kerület egyúttal iparfelügyelői kerület is legyen, de mivel ezen tervnek megvalósítása csak fokozatosan eszközölhető és pedig a szerint, a mint a megfelelő szakközégek rendelkezésre lesznek, ennél fogva már a jövő évben minden iparfelügyelő mellett egy-egy segéd fog működni. Minthogy pedig ez év végéig már kilenc iparfelügyelői és egy építkezéseket ellenőrző felügyelői kerület lesz szervezve, ennél fogva a jövő évre tíz segédfelügyelőt fognak kinevezni.

* **A hazai iparnak adandó újabb állami kedvezményekről** fog a kereskedelmi miniszter a jövő hónap elején törvényjavaslatot terjeszteni a törvényhozás elé. Beross híres törvénye, az 1890. XIII. cikk az év végével lejár s így annak megújításáról kellett gondoskodni. — Az új törvény beosztásában csakugyan a régi törvényt követi, de lényegbeli intézkedéseiben több tekintetben eltér tőle. Nevezetesen kijavítja annak hiányait, megerősíti célzatait, sőt új utakat is nyit. — Mint értesülünk — ugyanis nemesak a kedvezményben részesítendő iparágak osztályozattak újra, hanem — különös gondoskodás történt a szövetségek felkarolásáról s egyúttal azok a visszásságok a melyek a régi törvény lazaszövegezésénél fogva előállottak s egészségtelen próbálgatásokra vezettek — kiküszöböltettek.

* **Az új középiskolai tanterv.** A kultuszminiszteriumban e hó 2-án ankétet tartottak, hogy az új középiskolai tanterv életbe léptetésének módozatait megállapítsák. — Az ankétben, a miniszter elnököltében dr. Hóman a n n Ottó elnököl. F i n á e z y Ernő volt az előadó, aki a tanterv életbe léptetésére nézve négy szempontot tart fontosnak. Első a tanulmányi szempont, második a tankönyvek szempontja, a harmadik a miniszter intenciójának figyelembe vétele, a negyedik pedig a tantervek utasításai. E szempontok figyelembe vételével némi átmeneti intézkedések mellett (főleg a földrajz és történelem tanításának szempontjából) lehetségesnek tartja, hogy az új tanterv a jövő tanévben a második, a harmadik és negyedik, az azután következőkben pedig az V-ik és VI-ik és végül a következőkben a VII-ik és VIII-ik osztályban életbe léptessék. — A szükséges átmeneti intézkedések nem gátolják a tanulmányi eredményt. Beöthy Zs. hozsájárukt Finánczy javaslatához, de a magyar nyelv történelmére vonatkozólag tovább megy: főleg a reáliskolában a magyar tanítást az egész vonalon életbe léptetné. H e i n r i e h Gusztáv nem ért egyet Finánczy tervével, minthogy azt az anyagot, mely szükségképen átmeneti intézkedéseket kíván, nem lehet kicsinyelni, de főleg abból a szempontból sem, hogy az utasítások sem készültek el. Szerinte a jövő évben a második osztályban volna életbe léptethető. Hóman min. tanácsos kérdésére Beöthy Zsolt kijelentette hogy van kilátás rá, hogy az utasítások a folyó tanév végéig elkészülnek. E r ó d i Béla főigazgató már előzőleg hosszabban tanulmányozta e kérdést és első pillanatra szintén Finánczy álláspontja volt. De később ellenkező meggyőződésre jutott, midőn a tankönyvek kérdése is felmerült előtte; főleg akkor, midőn látta azokat a tankönyveket, a melyek a jelenlegi első osztályok számára mintegy hevenyében készültek. Ő a fokozatos életbe léptetés híve, már csak azért is, hogy a tankönyviróknak elegendő idejük legyen könyveik megírására, a mi a gyors életbe léptetésnél ki volna zárva. Az utasítások megjelenését föltétlenül bevérandónak tartja. C h e r v e n Floris a leghatározottabban a fokozatos életbe léptetésnek híve. Szerinte, átmeneti intézkedések a tanulmányi eredmény szempontjából nem előnyösek. H o f f m a n n József a tankönyvek szempontjából szintén a fokozatos életbe léptetésnek híve. Tankönyviróknak jó tankönyvirásra idő kell. Szóltak még W a g n e r Ajos, H o r t i Jenő, B e k e

Manó, S z t e r é n y i Hugó, B r ó z i k Károly, M a t s k a s s y és F i k Károly. Szó volt az értekezleten az érettségi vizsgálati latin dolgozatról is s minden valószínűség szerint már a folyó tanév végén életbe lép az az újítás, hogy az érettségi vizsgálati dolgozat latinból magyarra való fordítás lesz. Végül H o m a n Ottó megköszönte a felszólalásokat és kijelentette, hogy az észrevételeket a miniszter döntése alá bocsájtja.

* **A szabad Liceum tudományt és ismereteket terjesztő egyesület** ma kezdte meg előadásainak ez idejű sorozatát a műegyetem helyiségében, ahol ebből az alkalomból nagy és előkelő közönség gyűlt össze. Vekerle Sándor díszelnök magas szárnyalású megnyitó-beszédje, melyben a Liceum hivatását hangsúlyozta és jövője iránt fejezte ki a legszebb reményeket, ajos tetszéssel találkozott. A díszelnök utalt különösen arra, hogy a Liceum idejű programja a hazai tudományos világnak mily kitünőségeit mutatja föl s azután felhívta Wartha Vincze dr. műegyetemi tanárt előadása megtartására. Az előadás tárgya az indigó volt s az érdeklőnők látszó tárgyak a tudós tanár rendkívül vonzó műveltségtörténeti háttérrel, továbbá gyönyörű mutatóanyagok és kísérletekkel oly érdekesen tudta tenni, hogy eleitől végéig osztátlánul lekötötte a hallgatóság figyelmét. A tudós tanár tárgyaért való lelkesedése átragadt a hallgatóra is. Wartha megemlítette, hogy éppen most, előadás-ötletétől, beküldött hozza egy vidéki magyar vegyész, Mátrai nyug. tanár saját term-lésű indigót, az ily kísérletek azonban — mint Wartha megjegyezte — ma már minden gyakorlati jelentőség nélkül valók. Ma az indigót óriási mértékben állítják vegyi úton, gyárilag, s ez előállítás módjait s indigóval és hozzá hasonlított füstölanyagokkal való gyártás mai módjait és egyes főbb terméseit a iudós előadó be is mutatta szebbnél-szebb példákban Wartha előadását lelkes tapsokkal jutalmazták és Wekerle is köszönetet mondott a rendkívül érdekes és tanulmányos óráért, a mely méltó bevezetés volt a nagyra hivatott egyesület idejű működésének.

* **Az alföldi műnt.** Öt évi munka után Hegedüs Sándor keresk. miniszter es Lukács Bela volt keresk. miniszter jelentésében vasárnap volt Felegyházán a nagy-alföldi műnt záróünnepi ünnep. Országgyűlési képviselők, főispánok, alispánok, min. tisztviselők, folyam-mérnökök és tengeri nép volt jelen az ünnepen, mely egy az Alföldre nagyjelentőségű munka sikeres befejezését jelenti.

* **Halálozás.** A közetkező gyászjelentést vettük: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek és áldott émrékű jó rokonnak, néhai Polgár Nagy Mihály Első Debreczeni Takarékpénztár nyugalmazott hivatalnokának folyó hó 15-én hajnali háromnegyed 3 óraker életének 70-ik, boldog házasságának 22-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottul hűt tetemei folyó hó 16-án délután fognak az ev. ref. egyház sz. rttartása szerint a Nap-utcai 12 számú háznál tartandó gyászima után a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tételni. — Mely végtisztességtételre a megboldogult rokonait, barátait, hivatalársait és jóismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899, november hó 15-én. Gyászoló neje: öz. Nagy Mihályné Zengey Otília, valamint számos rokon nevében is. Áldás és béke drága poraira.

* **Alkalmi vétel folytán** gyönyörű ezüst tárgyak a gyári árna! sokkal olcsóbban kaphatók Lőkovicz Arthur órás, ékszerész és vésnök műtermében.

* **Ma katona zene** lesz a Corsó kávéházban a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara által. Szabad bem-nel.

* **Holnap kezdődik** az osztálysorsjegyek huzása!!! Schwartz Daniel dohányzó eszköz különlegességi üzletében meg a következő számú sorsjegyek eredeti áron kaphatók 3158. 38678. 39108. 64794. 39094. 64790. 44434. 44433. 90424. 65945. 8599. 39095.

Veressné Szathmáry Teréz jelentése.

— Egy év a nőegylet életéből. —
Mélyen tisztelt Közgyűlés!

(Az egylet igazgatása.)

Legutóbbi közgyűlésünket 1898. október 30-án tartottuk meg. Azóta a következő említésre méltó események történtek egyesületünk életében:

A választmány tartott 9 gyűlést. Ezeneken foglalkozott: a szegények segélyezésével, az árvaház ügyeivel és egyéb felmerült hivatalos teendőkkel. Intézkedett a már második évben működött téli népkonyha felállításáról, ellátásáról és felügyeletéről.

(Szegények segélyezése.)

A szegények segélyezése ez évben is a régi, megszokott módon történt. Kénytelen vagyok ismételn, a mit tavalyi elnöki jelentésemben hathatósan hangsúlyoztam, hogy ez a követett mód nem vezet kívánt eredményhez. Elforgácsolja az egylet vagyonát, a nélkül, hogy érezhető jó: tenne. Alamisznát nyújt, a nélkül, hogy csak egy egyént, egy családot is állandóan kiragadna a nyomor karjaiból. E segélyezési módot tovább folytatnunk nem lehet. — A választmány indítványomra már el is fogadta, hogy fokozatosan megszünteti a mostani segélyezési módszert s jövőben a segélyezésnél arra fekteti a főszűlyt, hogy ritkább, de nagyobb segélyvel talpra állítson egyes eseteket s őket ismét a társadalom hasznos tagjaivá tegye. A szegény ügy különben is ma már hatósági, állami gondoskodás tárgyát képezi s így a társadalomnak s a társadalmi human-intézményeknek is, minők a nőegyletek, csak rendkívül esetekben kell segítségére sietni a hatóságoknak, az államnak.

Szükségesnek tartom továbbá, hogy a segélyezési idő maximuma határozottan meg legyen állapítva, valamint a most segélyezettékre nézve meg legyen állapítva azon összeg is, a melynél kevesebbet vagy többet senki nem kaphat. Mert az, hogy néme y szegény 10—20, sőt 30 esztendőn át hónapról-hónapra kap egy meghatározott segély összeget s ily módon tengeti életét, úgy hogy sok még ha munkaképes is, nem munkálkodik, mondjam ez, nezetem szerint, a humanizmus tulhajtása, a dolog kerülők szaporítása, sok esetben pedig, ahol nagyobb összegről van szó, valóságos nyurdij, a mit adni pedig már nem lehet egyesületünk célja.

Kérem a t. közgyűlést, vegye mindezeket fontolóra és most, a mikor, a pénztárnoki jelentés szerint, évről-évre tetemes tulkiadásaink vannak, adja beleegyezését fentebb előterjesztett s a választmány által már elfogadott indítványomhoz.

A szegények segélyezésére kiadott évi összeget a pénztárnoki jelentés közli.

(Az árvák ügye.)

Árvaházunk a már kiterjesztett alapon munkálkodik s örömmel mondhatom, hogy betölti nemes hivatását. Kitétszik ez abból is, hogy az árvaházból kikerült növendékeinken kapva-kapnak az egyes családok, úgy hogy nagyon sokat el tudnánk belőlük helyezni. Csak sajnálnunk lehet, hogy a kérelmezők közül soknak nem tudunk árva növendékét adni. A szolgálatra elhelyezett növendékekről általában megelégedést és dicséretet lehet hallani. Magában az árvaházban is rend, tisztaság és csin uralkodik, jelölül annak az egybehangzó s lelkiismeretes működésnek, amely ott foly.

Kiadtunk a lefolyt évben 3 növendékét, fölveltünk 2-öt. A jelenlegi létszám: 17. — Ezek közül S t e i n h a r d Marit most is képeztetjük a nőipariskolában, ahol szép előhaladást tesz, az árvaházban pedig nagyrészen ő készíti árvaársainak a rubákat.

Tanítónő és felügyelőnő az árvaházban nem változott. Mindkettő buzgalommal és lelkiismeretes munkálkodik. Az iskola évi záróvizsgálata jun. 17-én volt s minden tekintetben sikerült. Ezen ezen szép siker, de általán egész működésének elismerésül az

(ideiglenesen) egy évi próba idővel választott Nagy Katinka tamlónót választmányunk állásában allandósította.

Jelenleg az iskolában van 16, ezek közül 4 bejáró növendék s fizeti az évi 15 frt tandíját.

(A nőegyleti karácsonyfa.)

A múlt Karácsonykor is nagyon szép Karácsonyfa ünnepélyt rendeztünk az árvaházban, melynek rendezése körül most is Stégmüller Sándoré fáradozott. Természetben adományaikkal sokan járultak hozzá és növelték az árvák örömét, szerezték az árváknak örömet.

(Alapítványok és segélyek.)

Az árvaház évi kiadását a pénztárosok jelentés közli. Itt pusztán annak a kijelentésére szorítkozom, hogy az árvaházra tett alapítványok és évi segélygyűjtések teljesen fedezik, sőt felesleggel fedezik mindazon szükségleteket, melyek ott, jelen kiterjedt alakjában is, évről-évre előfordulnak. (Idevonatközlő különben felolvassuk majd azon pénztárnoki előterjesztést, a költségek iránzat kapcsán, a melyet a deficit megszüntetéséről tanakodó választmány egész terjedelmében magáévá tett.)

(A miniszterné látogatása.)

Itt említem meg, hogy Hegedűs Sándor miniszterné jó excellenciája ez évi szept. 20-án nagybecsű látogatásával tisztelte meg árvaházunkat s az ott látottak és tapasztaltak teljesen megnyerték jóakarát és tetszését. E jóakarának már azóta többször adott kifejezést, egyebek közt az árvaház védnökének, Stefánia ö fenségének is megküldötte egyletünk számára arcképét.

A nőegylet aegise alatt álló női páriszkola szépen viragzik.

(A népkonyha ügye.)

A népkonyhát a múlt telen is felállítottuk s a nemes város, egyesületek és egyesek segélye és könyöradományából dec. 22-től apr. 1-ig fenntartottuk. Hatása most is áldásos és jótékony volt. Bevettünk összesen városi segélyből és adományokból a népkonyha céljaira 1546 frt 55 krt, kiadtunk ugyanannyit, tehát 46 frittal többet, mint az előző évben.

(Mulatság.)

A nőegylet javára f. é. jan. 14-én közvacsorával egybekötött táncmulatságot rendeztünk, mely 600 frt jövedelmet hozott.

(Az alelnök halála.)

Végül fajdalmas szívvel jelentem, hogy a lefolyt évben Komlósy né Thurzó Róza, egyletünk örökös tiszteletbeli alelnöke elhunyt. Egész lelke szeretet volt, mit imádozott családja és a társadalom között osztott meg. Első volt mindig azok között, a kik a nőegylet magasztos céljait lelkesedni, buzgólkodni és tenni tudnak. Tiszteltük, szeretjük, a míg itt volt köztünk s most, hogy eltávozott tőlünk, könnyes szemekkel tekintünk utána, szívünkbe zárjuk nemes alakját, drága emlékezetet és áldást mondunk kihűlt poraira.

Ezek után magamat a m. t. közgyűlés becses jóindulatába ajánlom, vagyok

Debreczen, 1899. nov. 10

kiváló tisztelettel

Veressné Szathmáry Teréz

elnök.

Az utolsó szerelem.

— Érdekes reminiscenzia. —

Alig másfél hónapja ünnepeltek meg Goethe 150-ik születésnapját. A nemet glóbus meglehetősen perfidiával, de a minden világrészbeli előkelő lelkek azzal a diszkrét ünneplési móddal, a mi hozzájuk és Goethehez méltó.

Néhány Faustnak szentelt óra, egy kis lapozás ott a költemények legelején, a hol a husz év lelke edése és lelkesmeretlensége sóhajtoz és henczeg a strótfák közül. Már neki azt olvashatta el, a mi lelkének a Goethe által teremtett szellemi világban a leg-

kedvesebb mulató helye: én például a „Faust husvéti sétája után rögtön a Trilogie der Leidenschaftra fordítottam, erre a ragyogó példára hogy „örög ember nem vén ember.“

Akkor nem tudtam, s azt hiszem alig tudta a leglelkesebb Goethe olvasó is, hogy ezeknek a soroknak az ihletője az a szervezet, — mely egykor a hetvenhárom éves, annyi ölelében megviselt Goetheből ki tudta fejténi az életöröknek azt a mámorító főöslegét, melynek berzenkedését mi szerelemnek nevezzük — él. Kinek is jut eszébe, hogy a kik 1822-ben tizenhét éves Gretchenek voltak ma más újonnan sarjadt Grethenekre mint unokákra tekintenek?

Két emberöltő olyan sok, s ha valakire a hír sugara husz éves korában esik utóljára, az élhet akár meddig, oly alaposan elefelejtik, mintha husz éves korában meg is halt volna.

Ezt hitte a világ arról a hosszú névsorról, mely Goethe szerelmi életének állomásait jezi. Ah: hol van Schönkopf Kata, hol a Schönanman Lidi, hol a vesenheimi pusztai róza, Brion Fridérika és Steine, és Schröder Corona stb. . . . egész az utolsóig Levetzow Ulrikáig, a kiknek lényéből szűrte le Goethe az ő Fausztjának a végkövetkezményt, a mely szerint, az örök női magasba von.

Meghaltak mind, termézetesen. — gondoljuk mi ifján vén szervezetű invalidusok — a kik a harminczadik évvel a halál lehet érezgetjük: hisz csak nem lehet egy századot keresztül élni? Pedig lehet! a névsor utolsó neve csak tegnap lett végleg az irodalomtörténeté. Tegnap halt meg Ulrike von Levetzow. Mindaddig bár mennyit írtak is ennek a névnek a nyolczvan év előtti szerepléséről nem törődve hol hanyódott-vetődött viselője, miután elkerült a Goethe életének a határáról, a Levetzow Ulrika név egy tőpörödött, redős ábrázatu öreg asszony polgári tulajdona volt. És az öreg őszhaju asszony, bár mitse tudott a világ róla, bár soha Goethe ünnepején, szoborleplezésen vagy irodalmi estéken nem szerepelt, még is oly Goethe kultuszát üzött, a melyhez képest a Goethe-felé fogpiszkálók gyűjtőjének vagy hatkötetes életrajzok írójának buzgalma üres gyerekeskedés.

Mikor 1822-ben Goethe Karlsbadban megismerte 18 éves volt: tehát kiszámítható, hogy 1804-ben szülte. Nagyon szép is lehetett, nagyon hathatott Goethe-re, hisz eszébe jutatta az ő legbájosabb, legti-ztább szerelmesét, Brion Friderikát:

In deinen Küssen welche Wonne
In deinen Blicken, welche ein Schmerz . . .

Igy szól a dal akkor arról; most már az öreg mester nem érezte az ajkak kéjét s ennek mián talán az ő Jupiter szeméit vette homályossá a fájdalom. De ha az érzéki szerelem ama láza, mely vesenheimi szerelmesét elhervasztotta a karlsbadi sprudel tündérét nem is juttatta Gretchen sorsára, a lángész vonzalma, mely ifju lelkét egyszer körülölelte az ő egész lelki életét is lefoglalta maga számára.

Ismerjük az angolszász menyasszony regényét, kinek vőlegénye a nász előtti napon hal meg: egész életén át hajadon s az elhunytinak lelki araja marad a leány. Igy élt Levetzow Ulrika is egész kilenczvenöt éves életén át annak a szerelemnek, melyet 18 éves korában egy 73 éves emberben ébresztett. Tribizben, Csehországban élte át ezt az emlékezésben töltött életét s halt meg bizonyára utóljára is ő rá gondolva.

Törvényszék.

§ **Feddésre ítélt járásbíró,** Bogya János losoueci járásbíró a múlt év májusában írásban utasiotta a balassa-gyarmati kir. törvényszék elnöke, hogy nagyobb rendet tartson hivatalában.

Bogya megkapta az írást, el is olvasta, de nem törődött vele, úgy hogy a táblai elnöknek kellett erélyes hangon megismételni

a dorgatoriumot. Ez se igen használ, mert a novemberi vizsgálat megint csak rendetlenséget konstatait, ezenfelül pedig még azt is, hogy a járásbíró költséget számított fel magának olyankor is, mikor gyalog ment valahova. Fegyelmi eljárás indult ellene, a melynek az lett az eredménye, hogy ma a budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa dr. Kátóna Béla főügyész helyettes vádbeszéde után feddésre ítélte el.

§ **A letartóztatott háziúr.** Megirtuk a minap, hogy a rendőr-ég letartóztatta Révai Manó háztulajdonost, a ki több embert fogadott fel házfelügyelőnek, házmesternek, de állást nem adott nekik, hanem haterer forintnyi kaucziójukat elsikkasztotta. A rendőrségtől tegnap átvitték Révait a kir. ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró elrendelte ellene a vizsgálati fogságot s ezt megerősítette ma a törvényszék is.

§ **A csendőrség és a Népszava.** A Népszavában, a szociáldemokrata párt lapjában, ez év márczius 3-án a hevesmegyei szocialisták üldözéséről megjelent egy cikk, melynek a csendőrök egyre-másra sikkasztják el a poeta által reájuk hizott lapokat — mondatáért a főügyészség becsületsértés és ragalmazásért sajtópert indított a Népszava ellen. A cikkért a felelősséget Schwarz Gábor Adolf szabósegéd vállalta el, — a ki a megtrótt esküdt-zéki tárgyaláson uniformisban jelent meg, mert most szolgálja katonai évet Egerben.

A védő levelekkel akarta bizonyítani az inkriminált közlemény valódi-ágát, a mit a bíróság azonban nem engedett meg, ugyszintén elvetette a védő kérelmét a tárgyalás elhalasztása végett, hogy a vádiott bizonyítékot szerezhessen be.

A párbeszéd után az esküdték tanácskoztak és meghozták verdiktjüket: Schwarz Gábor Adolfot a rágalmazás vétsége alól felemtették, becsületsértés vétségeért azonban 10 igennel hét napi fogházra átváltoztatható 50 forint fő- és 20 forint melék-pénzszüntetésre ítélték.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermanntól. (28.)

(Folytatás.)

Nesztelenül nyitotta ki az ajtót a jövény és mögötte áll, a mikor az épen elakarja tenni a pénzt.

— Ez mind nekem jár [ügy-e? — kérdi kezét a pék vállára téve.

Hál' Istennek! csakhogy itt vagy! — kiáltja Franczi örömmel. Vízsa szemekkel nézi végig barátja alakját. Márton tuzott, a mikor könnyezve írta le kopott-szaggatott külsőjét. Redezett és tisztességesnek látszik vadonatúj esőköpenyegét visel. a mely alatt tiszta szürke öltözet van, haja számára van fésülve, sőt meg van borotválva. De persze a borus nyugtalanul ég szem, azok alatt a ranczos mélyedés, az utálatos pir arcán, ezek szomorú jelek az egykor oly üde fiatal arczon.

Franczi mindket kezével megragadja János kezét.

— János, János, mi történt veled?

— Türelem, türelem! — Mindent megfogsz tudni felett — valakinek el kell mondanom, mert különben megszakad a szívem oda át —

— Tehat komoly? Te még . . .

— Most éjszaka a postakocsival megyek. Meg van váltva már a helyem. — Mielőtt hozzád jöttem, végig mentem a falun. — Sőt volt minden, hat bátran járhattam — bucsut vettem mindentől. — Voltam szüleim sirjánál, — a templomajtóban a «korona» fogadósnál, akinek tartoztam még egy csekélységgel . . .

— Es a malomról megfeledezte?

János összeszorítja ajkait, pedergeti bajuszát, és úgy mondja halkán:

— Az most következik!
 — Oh hogy fog Márton örülni, — kiáltja Maas s maga is elpirul az örömtől.
 — Hát mondtam én azt, hogy Mártonhoz megyek? — kérdi Janos fogai közt elsziszegve szavait, míg melle dagad, mintha ur akarna lenni végtelen elfogultsága felett.
 — Micsoda? Lopva, mint egy tolvaj, titokban rejőzve akarsz apád örökén járni.
 — Oh nem. Én bucsut fogok venni, de nem Mártontól!
 — Hát ki mástól? — Ember mond ki mástól? — kérdi Maas Franczi kibek rettentő sejtélem ébredt fel.
 — Zárd be az ajtót és ülj le, — minden meg fogsz tudni — mondja Janos — elmondok mindent —
 Az órák mulnak. A szél szaggatja az ablaktáblákat. A lámpában forr az olaj. Szemben ül egymással a két barát és egyik sem mer a másikra tekinteni. Janos beszél el nem hallgat semmit — mindent elmond az első találkozástól Trudevel, egész addig a mikor a borzalom kiütötte Márton karjaiból a zivataros éjbe.
 — A mi azután történt, — végzi be beszédét, — két szóban is elmondható. Én futottam, azt sem tudva hová, míg a fagy és eső magamhoz nem terítettek. Epen akkor jött a postakocsi Marienfeld felől. Megállítottam, — így jutottam legalább fedel alá. A kocsi azután a városba vitt, ahol mostanáig voltam, Lób Lévi éppen száz tallért adott, abból újra kiöltöztem, mert úgy, a hogy akkor voltam, nem akartam Trude szemé elé jönni.
 — Szerencsétlen — te hozzá...?
 — Ne akarj össze veszni velem — mondja ridegen — már minden rendben van. Egy gyereket találtam az utcán, annak adtam egy levélkét, hogy vigye el neki, s bevártam a míg megjön a válasz. A gyermek éppen a konyhában találta, ott vette át, úgy hogy a cselédnek sem vettek észre. Tizenegy óraker a zsilipnél lesz és én — hahaha — én is!
 — Janos, könyörgöm, ne tedd! — kiáltja Maas remegve. — Ebből szerencsétlenség lesz.
 Janos egy reked nevetéssel felel arra, izzó szemekkel hajlik barátja füléhez és úgy sugja:
 — Ember, és te hiszed, hogy én tudnék úgy élni és úgy meghalni, ott az idegenben, hogy még csak egyszerre lássam? Azt hiszed, tudnám én négy hétig körülöttem a tengert, úgy, hogy bele ne vessem magamat, ha egyszer nem láttnám többé?
 Elkesztemem kedvemmel a lélegzet vételtől, torkomon megakadna az étel és ital, élő testem indulna rothadásnak, ha nem láttnám meg még egyszer!
 Franczi hallja ezt, s nem tanácsolja a találkozást.

János nyugtalanul néz a függőórára.
 — No itt van az idő — mondja, kalapja után nyulva. — Éjféltkor jön a postakocsi a falun át... Várj meg a posta előtt és hozz hat százast magaddal, — az elég, hogy átjuthassak a tengeren. — A többi vidd vissza neki. Nekem nem kell! — Isten veled addig is!
 Az ajtóban még egyszer visszafordul:
 — Erzik rajtam a pálinka szag?
 — Igen.
 Adj egy pár szem pörköltkávét, — mondja, nagy nevetésben törve ki, — Nem szeretném, ha Trude utóljára is undorodna tőlem.
 Megkapja, a mit kért s eltűnik az éjsötétjében.
 Ma igen magas a víz.
 Zubogva és sísteregve rohan le a zugon a víz, hogy azán mély, panaszos morajjal sülyedjen el hab-sírijába s a fénylő tajtek összecsapjon felette.
 A vízömeg zuhogásába belevegyül a vihar üvöltése. — A ven egerek a part mentén bajlodoznak összehajlítják koronáikat, mint árnyékban lopózó óriások, kik, mintha éjféli óran hosszú láncriban összefogódoznak.
 Az eget sötét fellegek vonták be, minden fekete körös-körül csak a hófehér hab terjeszt bizonytalan fényt, melyben a gerendák körvonala elmosódva tűnik ki.
 Azon at emelkedik a felvonó hid karfája, olyan mint egy macska árnyéka, mely hosszú lábáraival megy át a tetőn,
 (Folyt, köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Kiváncsi. Levél.
Trubadur. Versét Perottiról köszönjük. Egyik hangulatos részét szívesen közöljük:

Vissza jöttél ó Perotti,
 Operában Operotti.
 Nem üldözött a per ott-i,
 Ha per itt is, úgy per ott i-
 S. De Bartóky Matildot
 Vízontlátnod ma tiltott,
 Mert ó boldog Matild ott!

Kérjük, nem volna szives kedves versét megkommentálni kisse?
Brutus. Egyik legközelebbi számunkban statisztikát közlünk színésznőink életkoráról.
Lám piros a liba orra című versét mintha már hallottuk volna.
Dongrósz. Hogy hol kutasson ősei után? A vörös tenger környékén.

Divatos
 női ruha szövetek,
 selymek,
 női ruha flanellek,
 cosmanosi mosó velezek,
 Himalaya téli kendők,
 olcsó szabott áron kaphatók
Szabó Lajos Fiai cégénél
 Debreczen.

Női ruha varráshoz
 varró leányok felvétetnek.
 Czim a kiadóhivatalban.

Megbízható
férfiruha szöveteket
 minden kivitelben ajánl
jutányos árban
a Kastner és Ohler cég
posztóosztálya
GRÁCZ.
 Különlegesség: **Stiriai lóden.**
 Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Hazai czipő készítmények.
 Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy főpiaczon, a városházával szemben levő
czipő üzletemben
 csakis saját készítésű, felügyeletem alatt álló kész férfi, női és gyermek czipő gyártmányok vannak raktáron, a melyeket mérsékelt árak mellett bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.
 Megjegyzem még, hogy a készítéshez kitűnő minőségű anyagot használok.
 Tessék megpróbálni, hogy nállam a legjobb czipőárak kaphatók.
 Kiváló tisztelettel
Nemes Gábor,
 czipész.

Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
 Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésésként alkalmazatik közbvénynél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebb-bétkü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
 — Mr. udvari számlák.

Karlsbadi czipők már 2 frt 50 krtól kezdve.

Gyermek játékok és disztárgyak félárban.

Gyermek játékok és disztárgyak félárban.

Felülmulhatlan olcsóságok!

Ifj. Kovács S. czégnél

Kossuth-utca Első tkpéztár épület.
Raktáron levő
vászna, schiffonok, barchetek,
szövetek

a gyári árnál is olcsóbban árusítom,
tömeges vétel folytán.

Továbbá czipők, kalapok, nyakkendők,
téli alsó ruházatok, férfi ingek, gallér
és kézelők, keztük, harisnyák, eső-
ernyők, téli sapkák, uti takarók,
pénztárcsák, utazó cikkek, illat-
szerek, fésűk, kefék stb. itt fel nem
sorolt cikkek

bámulatos olcsón beszerezhetők
a fenti czégnél.

Karlsbadi czipők már 2 frt 50 krtól kezdve.

Szőlővessző-eladás.

A méltóságos gróf Dégenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező

Erzsébet szőlő-telepen

sz. alabb jegyzékelt kiváló minőségű, tökéletesen fajtiszta szőlő-vesszők úgy őszi mint tavaszi szállításra eladók.

I. Gyökeres:

Olasz rizling	86000 drb.
Kadarka	50000 .
Oportó	3000 .

II. Sima:

Olasz rizling	150000 drb.
Kövi dinka	90000 .
Oportó	20000 .
Nagyburgundi	50000 .
Kadarka	80000 .
Fehér chasselas	20000 .
Zöld silváni	10000 .

Bővebb felvilágosítást nyújt

az Erzsébet szőlő-telepen
kezelőügye.

iroda Debreczenben, Kossuth-utca 32. sz

Alkalmi bevásárlás!

Van szerencsém értesíteni a n. é. közön-
séget, hogy a

Besenczky Kálmán-féle
nődivat, vászon és rövid-áru üzletet
megvettem és a mai naptól a **gyári árnál**
is olcsóbban árusítom el.

Tisztelettel
Kiss Lajos.

Alkalmi bevásárlás!

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása

Tolnai Dánielnél

férfi-, női- és gyermek czipő nagy áruházában
DEBRECZEN, a főpostával szemben,
hol szép formájú szolid elven készített tartós Budapest, Bécs és valódi
Karlsbadi **CZIPŐK**

olcsóbb árban mint bárhol beszerezhetők.
Nagy választék
egyszerű, valamint a **legolgasabb** kivitelű czipőkben, mi által
a legmesszebb menő igényeknek is megfelelhetnek.

Üzleti könyvek,
csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutá-
nyosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában.

Női- és gyermek felöltők nagyraktára. Női ruhák saját műhelyemben legizlésebben készíttetnek.

<p style="text-align: center;">A „Kék Csillag“ áruház</p> <p>az őszi idényre a következő árakat jegyzi:</p> <p>Női ruhaszövetek 12 krtól 4 frtig Női posztók . . . 25 krtól 2.50-ig Pongis selymek 40 krtól 1.50-ig Merveilleux (sima) . . 1 frt 10 kr. Taffet glacé „ . . 1 frt 38 kr. Fekete selymek nagyválasztékban. Spárga szőnyegek . . . 18 krtól Brüssel 98 krtól Tapestry 1 frt 20 kr. Nyírott 1 frt 90 kr. Szobaszőnyegek 2 frt 35 krtól 10 frtig.</p>	<p style="text-align: center;">A „Kék Csillag“ női divat, vászon, fehérnemű és szőnyeg áruház</p> <p>Főpiacz, Kistemplomnál szemben. Az elismert legjutányosabb bevásárlási forrás.</p> <p style="text-align: center;">A családoknak valósággal nélkülözhetlen.</p>	<p style="text-align: center;">A „Kék Csillag“</p> <p>a gyapju és selyem folytonos ár- emelkedését nem használja ki, sőt a régi olcsó árakban árusít, mit azért tehetünk, mert óriási tömeg árakat vettünk meg a régi árakban a külföldi piacokon.</p> <p>Férfi gallérok . . . darabja 12 kr. Kézelők párja 25 kr. Ingek (fehér) . . . 1 frttól fejjebb. „ színes . . . 50 krtól fejjebb.</p> <p style="text-align: center;">Szabott árak.</p> <p style="text-align: center;">Szolid pontos kiszolgálásért kezeskedünk tisztelettel</p> <p style="text-align: center;">Wallerstein Fülöp Fiai</p>
---	---	---